

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ

методичні вказівки для самостійної роботи

Чернівці
Чернівецький національний університет
2020

УДК 657.6(072)
ББК 65.052.2-218я7
О-93

*Друкується за ухвалою Вченої ради економічного факультету
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
(протокол №2 від 22.10.2020 року)*

О-93   **Організація і методика аудиту:** методичні вказівки для
самостійної роботи / укл. к.е.н., доц. І.І. Никифорак.
Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2020. 60 с.

Методичні вказівки для самостійної роботи студентів написано відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Організація і методика аудиту» за кредитно-трансфертною системою організації навчального процесу. У розрізі передбаченої програмою тематики розроблено зміст питань для обговорення, виробничі ситуації, набір тестових завдань та контрольні питання для самоперевірки знань.

Методичні рекомендації призначено для студентів економічного факультету спеціальності 071 «Облік і оподаткування» освітнього рівня «Магістр» усіх форм навчання. Може бути корисним також для тих, хто бажає самостійно опанувати організацію та методику аудиту фінансової звітності.

УДК 657.6(072)
ББК 65.052.2-218я7

*Без аудиту нема надійності рахунків.
Без надійності рахунків немає контролю*
Р. Адамс

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Навчальна мета:

- З'ясувати межі аудиту фінансової звітності.
- Визначити інформаційні потреби користувачів фінансової звітності.
- Зрозуміти порядок формування програми аудиту фінансової звітності.
- Вивчити етапи аудиту фінансової звітності.
- Сформувати уяву про особливості методики, що застосовується в ході аудиту фінансової звітності.
- Зрозуміти порядок застосування аудиторських процедур при перевірці фінансової звітності.
- Навчити формувати робочі документи аудитора під час перевірки фінансової звітності.
- Сформувати уяву про порядок визначення суттєвості виявлених відхилень під час проведення аудиту фінансової звітності та їх вплив на фінансовий стан підприємства.
- З'ясувати порядок формування звіту аудитора про достовірність фінансової звітності підприємства.

ТЕМА 1. АУДИТ БАЛАНСУ

Питання для обговорення:

1. Мета та завдання аудиту Балансу.
2. Джерела інформації аудиту Балансу.
3. Організація аудиторської перевірки Балансу та відображення її результатів.
4. Методика аудиту статей активу та пасиву Балансу.
5. Оцінка подій після дати Балансу.

Реферативні виступи

- Якісні характеристики фінансової звітності та принципи її підготовки
- Межі аудиту фінансової звітності
- Особливості інвентаризації в аудиті
- Концепція діючого підприємства в аудиті
- Оцінка фінансового стану підприємства в аудиті

Експрес-опитування

1. Визначте завдання та межі аудиту Балансу.
2. Охарактеризуйте якісні характеристики Балансу, які повинен підтвердити аудитор під час здійснення перевірки.
3. Визначте особливості проведення інвентаризації в ході аудиту Балансу.
4. Охарактеризуйте напрями перевірки та послідовність аудиту показників Балансу.
5. Наведіть статті Балансу, підтвердження яких відноситься до групи високого ризику. В чому полягає особливість методики їх підтвердження?
6. Охарактеризуйте послідовність перевірки відповідності залишків на рахунках у регістрах обліку, Головній книзі та Балансі.
7. Проаналізуйте типові порушення, які можуть бути виявлені при перевірці Балансу та повинні увійти до класифікатора порушень.
8. Сформууйте робочий документ аудитора для відображення результатів перевірки достовірності Балансу.
9. Визначте порядок оцінки фінансового стану підприємства при здійсненні аудиту фінансової звітності.
10. Поясніть концепцію діючого підприємства в аудиті.

ТЕСТИ

1. Метою складання форми №1 «Баланс» є:
  - а) надання користувачам інформації про активи і майно підприємства;
  - б) надання інформації користувачам про активи, власний капітал та зобов'язання підприємства;

- в) надання інформації про джерела формування активів та зобов'язання підприємства;
- г) надання інформації про доходи, витрати і власний капітал підприємства;
- д) усі наведені відповіді правильні.

2. Перевірка аудитором тотожності показників балансу та реєстрів бухгалтерського обліку проводиться:

- а) у випадку, коли увага звертається на законність здійснених операцій з придбання, наявності, використання або реалізації активів підприємства відповідно до вимог нормативних документів;
- б) шляхом перевірки реального існування та наявності активів, власного капіталу та зобов'язань, які відображені в реєстрах обліку;
- в) шляхом порівняння показників із залишками за рахунками Головної книги і реєстрів обліку;
- г) шляхом встановлення аудитором наявності майнових прав на відображене в балансі майно підприємства;
- д) правильна відповідь відсутня.

3. Якщо показник, який відображений в балансі, є сумою сальдо за декількома синтетичними рахунками, то перевірка правильності визначення суми залишків підтверджується записами та розрахунками, які наводяться у таких документах:

- а) первинних документах;
- б) Головній книзі;
- в) фінансовій звітності;
- г) робочій документації аудитора;
- д) правильна відповідь відсутня.

4. До об'єктів, перевірка яких пов'язана з високим рівнем імовірності неправильного підтвердження належать:

- а) дебіторська заборгованість;
- б) грошові кошти;
- в) статутний капітал;
- г) кредиторська заборгованість;
- д) усі наведені відповіді правильні.

5. Джерелом дослідження достовірності статті «Грошові кошти та їх еквіваленти» є:

- а) Головна книга;
- б) Касова книга;
- в) виписки банку;
- г) Журнал 1;
- д) усі наведені відповіді правильні.

6. Джерелами інформації для перевірки правильності складання Балансу є:

- а) залишки на рахунках у Головній книзі;
- б) реєстри синтетичного та аналітичного обліку;
- в) первинні документи;
- г) кошториси витрат;
- д) планові калькуляції.

7. Джерелом інформації для дослідження достовірності статті «Зареєстрований статутний капітал» є:

- а) Головна книга та Журнал 7;
- б) Установчий договір;
- в) Статут;
- г) Журнал 7;
- д) усі наведені відповіді правильні.

8. Для перевірки правильності заповнення р. 1610 «Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями» ф. №1 «Баланс» аудитор його порівнює із:

- а) сальдо кредитовим рахунку 61;
- б) сальдо кредитовим рахунку 62;
- в) сальдо кредитовим рахунку 63;
- г) сальдо кредитовим рахунку 68;
- д) правильна відповідь відсутня.

9. За якою вартістю в балансі аудитор перевіряє суму дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги (у підсумку):

- а) первісною вартістю;
- б) чистою реалізаційною вартістю;
- в) ліквідаційною вартістю;

- г) історичною собівартістю.
- д) правильна відповідь відсутня.

10. Які робочі документи складаються для отримання результатів при виявленні розбіжностей під час порівняння показників форми №1 «Баланс» та Головної книги?

- а) робочий документ у вигляді таблиці для відображення розбіжностей та підрахунку суттєвості відхилень;
- б) довідка про результати співставлення;
- в) пробний баланс аудитора;
- г) інвентаризаційний опис;
- д) протоколи загальних зборів працівників організації.

Виробнича ситуація 1.

Необхідно підтвердити залишок запасів у балансі ПАТ «Карпати» на кінець звітного періоду. Відобразити вплив суттєвості помилки на формування аудиторського звіту. Відповідь обґрунтувати.

У балансі підприємства відображена така інформація:

<i>Назва статті</i>	<i>Код рядка</i>	<i>На початок звітного періоду</i>	<i>На кінець звітного періоду</i>
Виробничі запаси	1101	2128	2547
Незавершене виробництво	1102	1365	1305
Готова продукція	1103	2409	49

Для проведення перевірки аудиторю надано аналітичні відомості руху запасів на ПАТ «Карпати» за поточний рік.

Аналітична відомість руху запасів, грн.

<i>Номер рахунку</i>	<i>Залишок на початок періоду</i>	<i>Рух оборотних активів за звітний період</i>		<i>Залишок на кінець періоду</i>
		<i>надходження</i>	<i>витрачання</i>	
201 «Сировина і матеріали»	1200000	10700000	9654500	2245500
203 «Паливо»	178000	5645000	5800000	23000
205 «Будівельні матеріали»	67000	482500	350000	199500
207 «Запасні частини»	131000	–	52400	78600
22 «МШП»	540000	167000	43000	664000
23 «Виробництво»	1365000	45660000	45720000	1305000

Продовження табл.

25 «Напівфабрикати»	12000	134000	56000	90000
26 «Готова продукція»	2409000	45660000	48020000	49000

Виробнича ситуація 2.

Необхідно підтвердити залишкову вартість основних засобів у балансі ПАТ «Тандем» на кінець звітнього періоду. Відобразити вплив суттєвості помилки на формування аудиторського звіту. Відповідь обґрунтувати.

У балансі підприємства відображена така інформація:

Назва статті	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
Основні засоби:	1010	1210	1192
первісна вартість	1011	1470	1470
знос	1012	260	278

Для проведення перевірки аудитору надано такі документи:

1) наказ про облікову політику підприємства, в якому затверджено прямолінійний метод для нарахування амортизації основних засобів, а ліквідаційну вартість об'єктів основних засобів прирівнювати до нуля;

2) журнал 4, інформація якого свідчить, що у листопаді підприємство придбало обладнання для потреб основного виробництва, первісна вартість якого 216 тис. грн. (строк корисної експлуатації якого 5 років);

3) відомості нарахування амортизації основних засобів, відповідно до яких сума нарахованого зносу у звітному періоді складає 18 тис. грн.

ТЕМА 2. АУДИТ ЗВІТУ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Питання для обговорення:

1. Мета та завдання аудиту Звіту про фінансові результати.
2. Джерела інформації аудиту Звіту про фінансові результати.
3. Організація аудиторської перевірки Звіту про фінансові результати та відображення її результатів.

4. Методика аудиту формування фінансового результату підприємства за видами діяльності.
5. Методика аудиту сукупного доходу.
6. Методика аудиту операційних витрат за елементами.
7. Оцінка правильності розрахунку показників прибутковості акцій.

Реферативні виступи

- Аудит формування чистого прибутку підприємства.
- Особливості організації перевірки Звіту про фінансові результати на дотримання принципу нарахування доходів і витрат.
- Оцінка ефективності діяльності підприємства в аудиті.

Експрес-опитування

1. Визначте завдання та межі аудиту Звіту про фінансові результати.
2. Розкрийте зміст та структуру Звіту про фінансові результати.
3. Охарактеризуйте напрями перевірки та послідовність аудиту показників Звіту про фінансові результати.
4. Охарактеризуйте порядок перевірки формування кінцевого фінансового результату підприємства.
5. Розкрийте порядок перевірки правильності відображення у Звіті про фінансові результати операційні витрати за елементами.
6. Визначте алгоритм розрахунку прибутковості акцій підприємства та правильності відображення у Звіті про фінансові результати.
7. Наведіть статті Звіту про фінансові результати, підтвердження яких відноситься до групи високого ризику. В чому полягає особливість методики їх підтвердження?
8. Проаналізуйте типові порушення, які можуть бути виявлені при перевірці Звіту про фінансові результати та повинні увійти до класифікатора порушень.
9. Сформууйте робочий документ аудитора для відображення результатів перевірки достовірності Звіту про фінансові результати.

10. Визначте порядок оцінки ефективності за видами діяльності підприємства при здійсненні аудиту фінансової звітності.

ТЕСТИ

1. Метою аудиту Звіту про фінансові результати є:

- а) підтвердження правдивості публічної інформації щодо фінансового стану підприємства;
- б) надання користувачам повної та достовірної інформації про доходи, витрати та фінансові результати в розрізі видів діяльності;
- в) надання користувачам повної та достовірної інформації, щодо фінансових показників діяльності підприємства;
- д) надання користувачам повної та достовірної інформації про рух грошових коштів та їх еквівалентів;
- г) надання користувачам повної та достовірної інформації про склад власного капіталу та зміни що відбулися за звітний період.

2. Для перевірки достовірності показників форми №2 «Звіт про фінансові результати» аудиторю необхідно дотримуватись такої послідовності:

- а) Звіт про фінансові результати – Головна книга – Журнал 5 і Журнал 6 – первинні документи;
- б) Звіт про фінансові результати – Головна книга – Журнал 3 і Журнал 5;
- в) Баланс – Звіт про фінансові результати – Журнал 5 і Журнал 6;
- г) Баланс – Звіт про фінансові результати – Головна книга;
- д) правильна відповідь відсутня.

3. Метою аудиту форми №2 «Звіту про фінансові результати» є :

- а) надання користувачам повної та достовірної інформації про доходи, витрати та фінансові результати від операційної діяльності;
- б) надання користувачам повної та достовірної інформації про доходи, витрати та фінансові результати від фінансової діяльності;
- в) надання користувачам повної та достовірної інформації про доходи, витрати та фінансові результати від звичайної діяльності;

г) надання користувачам повної та достовірної інформації про доходи, витрати та фінансові результати від різних видів діяльності;

д) правильна відповідь відсутня.

4. Для перевірки критеріїв оцінки та визнання доходів і витрат аудитор вивчає такі документи:

а) облікова політика підприємства;

б) первинні документи;

в) облікові реєстри;

г) журнали 5 і 6;

д) інвентаризаційні описи та порівняльні відомості.

5. Для перевірки достовірності статті «Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)» форми №2 «Звіт про фінансові результати» аудитор вивчає такі документи:

а) прибуткові касові ордери, журнал 1;

б) журнал 3 та відомість 3.6;

в) податкові накладні, журнал 6;

г) договори купівлі-продажу, товарно-транспортні, рахунки-фактури, журнал 6;

д) правильна відповідь відсутня.

6. Для перевірки достовірності статті «Інші операційні доходи» Звіту про фінансові результати аудитор перевіряє наступні дані з Головної книги:

а) кредитовий оборот рахунку 71 «Інший операційний дохід»;

б) дебетовий оборот рахунку 71 «Інший операційний дохід»;

в) дебетовий оборот рахунку 70 «Доходи від реалізації»;

г) кредитовий оборот рахунку 70 «Доходи від реалізації»;

д) правильна відповідь відсутня.

7. Для перевірки правильності заповнення р. 2605 «Скоригована середньорічна кількість простих акцій» форми №2 «Звіт про фінансові результати» аудитор перевіряє чи наводиться у цій статті:

а) середньозважена середньорічна кількість простих акцій, які перебували в обігу протягом звітного періоду;

- б) середньорічна кількість простих акцій в обігу, скоригована на кількість простих акцій, що можуть бути випущені в обіг згідно з укладеними угодами (опціон, ф'ючерсний контракт);
- в) показник, який розраховується шляхом ділення суми чистого прибутку або збитку, який належить власникам простих акцій, на загальну кількість простих акцій;
- г) сума дивідендів на одну просту акцію;
- д) правильна відповідь відсутня.

8. Для перевірки достовірності статті «Адміністративні витрати» форми №2 «Звіт про фінансові результати» аудитор вивчає такі документи:

- а) попередні аудиторські звіти;
- б) матеріали інвентаризацій;
- в) податкові накладні та журнал 6;
- г) товарно-транспортні накладні та журнал 3;
- д) накладні, рахунки, авансові звіти та журнал 5/5А.

9. У якій статті форми №2 «Звіт про фінансові результати» аудитор перевіряє наявність витрат, пов'язаних зі сплатою відсотків за кредит:

- а) витрати від участі в капіталі;
- б) фінансові витрати;
- в) інші витрати;
- г) інші операційні витрати;
- д) адміністративні витрати.

10. Основним джерелом інформації для перевірки правильності заповнення III розділу «Елементи операційних витрат» форми №2 «Звіт про фінансові результати» для аудитора є:

- а) Журнал 3;
- б) Журнал 5;
- в) Журнал 5А;
- г) Журнал 6;
- д) Журнал 7.

Виробнича ситуація.

Необхідно підтвердити правильність заповнення розділу III ф.2 «Звіт про фінансові результати» ПАТ «Тандем» на кінець звітного періоду. Відобразити вплив суттєвості помилки на формування аудиторського звіту. Відповідь обґрунтувати.

Протягом звітного періоду на підприємстві відбулися такі господарські операції:

1) для потреб основного виробництва списано матеріали – 445800 грн.;

2) вартість МШП, що використані для виробництва продукції – 96000 грн.;

3) витрати на оплату праці робітників – 324000 грн.;

4) вартість запасних частин, що використані для обслуговування виробництва продукції – 125600 грн.;

5) вартість пакувальних матеріалів, що використані для збуту продукції – 79200 грн.;

6) витрати на оплату праці працівників, зайнятих обслуговуванням виробництва – 119400 грн.;

7) нарахована амортизація основних засобів виробничого призначення – 258400 грн.;

8) витрати на оплату праці адміністративному персоналу підприємства – 251600 грн.;

9) витрати на оплату праці працівників відділу збуту – 92000 грн.;

11) нарахована амортизація нематеріальних активів – 95600 грн.;

12) списано витрати на відрядження – 15300 грн.;

13) нарахована амортизація транспортних засобів відділу збуту – 126900 грн.;

14) витрати на страхування майна підприємства – 65000 грн.

У ф.2 «Звіт про фінансові результати» за звітний період відображена така інформація:

<i>Назва статті</i>	<i>Код рядка</i>	<i>За звітний період</i>	<i>За попередній період</i>
Матеріальні затрати	2500	746	856
Витрати на оплату праці	2505	787	801
Відрахування на соціальні заходи	2510	289	295
Амортизація	2515	481	493
Інші операційні витрати	2520	15	12
Разом	2550	2318	2457

ТЕМА 3. АУДИТ ЗВІТУ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ

Питання для обговорення:

1. Мета та завдання аудиту Звіту про рух грошових коштів.
2. Джерела інформації аудиту Звіту про рух грошових коштів.
3. Організація аудиторської перевірки Звіту про рух грошових коштів та відображення її результатів.
4. Методика аудиту формування чистого руху коштів за видами діяльності підприємства:
  - а) від операційної діяльності;
  - б) від інвестиційної діяльності;
  - в) від фінансової діяльності.

Реферативні виступи

- Особливості організації перевірки Звіту про рух грошових коштів.
- Аудит формування чистого руху грошових коштів підприємства.
- Оцінка ефективності використання грошових коштів підприємства.

Експрес-опитування

1. Визначте завдання та межі аудиту Звіту про рух грошових коштів.
2. Розкрийте зміст та структуру Звіту про рух грошових коштів.
3. Охарактеризуйте напрями організації перевірки Звіту про рух грошових коштів.
4. Охарактеризуйте порядок перевірки формування чистого руху грошових коштів за видами діяльності підприємства.
5. Розкрийте порядок перевірки правильності відображення у Звіті про рух грошових коштів впливу валютних курсів.
6. Визначте алгоритм розрахунку залишку грошових коштів та правильності його відображення у Звіті про рух грошових коштів.
7. Наведіть статті Звіту про рух грошових коштів, підтвердження яких відноситься до групи високого ризику. В чому полягає особливість методики їх підтвердження?

8. Проаналізуйте типові порушення, які можуть бути виявлені при перевірці Звіту про рух грошових коштів та повинні увійти до класифікатора порушень.
9. Сформууйте робочий документ аудитора для відображення результатів перевірки достовірності Звіту про рух грошових коштів.
10. Визначте порядок оцінки ефективності використання грошових коштів за видами діяльності підприємства при здійсненні аудиту фінансової звітності.

ТЕСТИ

1. Метою проведення аудиту форми №3 «Звіт про рух грошових коштів» є:

- а) перевірка правильності заповнення реквізитів «Звіту про рух грошових коштів»;
- б) моніторинг за рухом грошових коштів на підприємстві;
- в) обчислення платоспроможності та ліквідності підприємства;
- г) перевірка правильності та повноти відображення змін, що відбулися на підприємстві з грошовими коштами та їх еквівалентами;
- д) встановлення достовірності первинних даних щодо наявності і руху виробничих запасів.

2. Під час перевірки аудитор повинен врахувати, що у №3 «Звіт про рух грошових коштів» не відображаються:

- а) бартерні операції;
- б) готівка у касі;
- в) кошти на рахунках у банку;
- г) депозити до запитання;
- д) кошти на інших рахунках.

3. Для перевірки форми №3 «Звіт про рух грошових коштів» аудитор повинен здійснити перевірку:

- а) на арифметичну точність;
- б) на правильність поділу руху грошових коштів за видами діяльності;
- в) на узгодженість показників Звіту про рух грошових коштів із показниками інших форм фінансової звітності;

- г) на повноту та достовірність складеного звіту;
- д) усі наведені відповіді правильні.

4. Джерелами інформації для перевірки форми №3 «Звіт про рух грошових коштів» виступають:

- а) Головна книга, журнал 1;
- б) інвентаризаційні описи;
- в) банківські виписки;
- г) звіти касира;
- д) податкові накладні.

5. Для перевірки правильності заповнення форми №3 «Звіт про рух грошових коштів» аудитор слід зосередити увагу:

- а) на встановленні правильності відображення руху грошових коштів, що відбувся в результаті однієї операції, яка об'єднує суми, що належать до різних видів діяльності;
- б) на правильність розрахунку відсотків за кредит;
- в) на оцінку надійності системи внутрішнього контролю операцій з грошовими коштами;
- г) на правильність розрахунку чистого руху грошових коштів;
- д) всі відповіді вірні.

6. При перевірці достовірності показників звіту про рух грошових коштів аудитор дотримується такого порядку:

- а) Звіт про рух грошових коштів, Звіт про фінансові результати, Баланс, Головна книга;
- б) Журнал 1, Головна книга, Звіт про рух грошових коштів;
- в) Звіт про рух грошових коштів, Головна книга, Журнал 1, відомості 1.1 та 1.2, первинні документи;
- г) Головна книга, Журнал 3, відомості 3.1, 3.2, первинні документи;
- д) Журнал 6, Головна книга, Звіт про фінансові результати.

7. Для перевірки правильності заповнення статті «Витрачання на оплату авансів» форми №3 «Звіт про рух грошових коштів» аудитор з'ясовує:

- а) чи відображається сума попередньої оплати та авансових платежів, яку підприємство повернуло покупцям і замовникам;

- б) чи відображаються суми попередньої оплати та авансових платежів постачальникам та підрядникам за товарно-матеріальні цінності (роботи, послуги), що будуть поставлені (виконані, надані);
- в) чи відображаються грошові кошти, сплачені постачальникам і підрядникам за одержані товарно-матеріальні цінності, прийняті роботи і надані послуги;
- г) чи відображається сума витрачених грошових коштів на службові відрядження;
- д) правильна відповідь відсутня.

8. Суть застосування прямого методу складання форми №3 «Звіт про рух грошових коштів» ґрунтується:

- а) на перевищенні суми надходжень грошових коштів над сумою їх видатків у звітному році;
- б) на використанні даних з реєстрів бухгалтерського обліку дебетових або кредитових оборотів обліку грошових коштів на рахунках 30 «Готівка» і 31 «Рахунки в банках» за звітний період у кореспонденції з рахунками обліку операцій активів або зобов'язань крім внутрішніх змін у складі коштів;
- в) на максимальному використанні вже підготовлених показників фінансових звітів;
- г) на мінімальному використанні даних первинних документів, облікових реєстрів та аналітичних і синтетичних рахунків бухгалтерського обліку;
- д) правильна відповідь відсутня.

9. Дані у статті «Залишок коштів на початок року» ф.№3 «Звіт про рух грошових коштів» аудитор повинен звірити із даними залишку грошових коштів на початок року, які наведені у:

- а) ф.№1 «Баланс»;
- б) ф.№2 «Звіт про фінансові результати»;
- в) ф.№4 «Звіт про власний капітал»;
- г) ф.№5 «Примітки до річної фінансової звітності»;
- д) усі наведені відповіді правильні.

10. Позитивний вплив зміни валютних курсів на залишок коштів аудитор звіряє з:

- а) даними за кредитом субрахунків 714 та 744;
- б) даними за дебетом субрахунків 714 та 744;
- в) даними за дебетом субрахунків 974 та 744;
- г) даними за кредитом субрахунків 974 та 744;
- д) правильна відповідь відсутня.

Виробнича ситуація.

Необхідно підтвердити правильність заповнення розділу I ф.3 «Звіт про рух грошових коштів» ПАТ «Тандем» на кінець звітнього періоду. Відобразити вплив суттєвості помилки на формування аудиторського звіту. Відповідь обґрунтувати.

У розділі I ф.3 «Звіт про рух грошових коштів» за звітний період відображена така інформація:

<i>Назва статті</i>	<i>Код рядка</i>	<i>За звітний період</i>	<i>За попередній період</i>
<i>Надходження від:</i>			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1365	1200
Повернення податків та зборів	3005	8	–
Цільового фінансування	3010	–	120
Інші надходження	3095	110	30
<i>Витрачання на оплату:</i>			
Товарів (робіт, послуг)	3100	742	536
Праці	3105	328	324
Відрахувань на соціальні заходи	3110	121	119
Зобов'язань з податків	3115	68	84
Інші витрачання	3190	12	–
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	212	287

На підставі досліджених первинних документів та виписок банку аудитор встановив, що протягом звітнього періоду на підприємстві відбулися такі господарські операції:

1) відвантажено покупцям продукцію на 1440000 грн., в т.ч. ПДВ 240000 грн. Від покупців надійшла оплата 1200000 грн., а на суму 240000 грн. зроблено повернення як за неякісну продукцію, що не відповідає умовам укладеного договору;

2) придбано у постачальників на умовах попередньої оплати виробничі запаси на суму 536000 грн.;

- 3) витрати на оплату праці робітників – 324000 грн.;
- 4) надійшли кошти цільового фінансування для організації тематичної конференції – 120000 грн.;
- 5) перераховано податкові зобов'язання до бюджету у сумі 84000 грн.;
- 6) надійшла частина коштів в касу з поточного рахунку для оплати витрат щодо організації конференції 30000 грн.

ТЕМА 4. АУДИТ ЗВІТУ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ

Питання для обговорення:

1. Мета та завдання аудиту Звіту про власний капітал.
2. Джерела інформації аудиту Звіту про власний капітал.
3. Організація аудиторської перевірки Звіту про власний капітал та відображення її результатів.
4. Методика аудиту формування власного капіталу за видами.

Реферативні виступи

- Аудит формування зареєстрованого статутного капіталу приватних та публічних акціонерних товариств
- Особливості аудиту відображення процесу розподілу прибутку у Звіті про власний капітал
- Оцінка ефективності використання власного капіталу підприємства.

Експрес-опитування

1. Визначте завдання та межі аудиту Звіту про власний капітал.
2. Розкрийте зміст та структуру Звіту про власний капітал.
3. Розкрийте зміст коригування залишків капіталу на початок періоду та порядок їх відображення у Звіті про власний капітал.
4. Охарактеризуйте напрями перевірки та послідовність аудиту показників Звіту про власний капітал.
5. Наведіть статті Звіту про власний капітал, підтвердження яких відноситься до групи високого ризику. В чому полягає особливість методики їх підтвердження?

6. Висвітліть порядок перевірки змін у неоплаченому та вилученому видах капіталу та їх вплив на розмір статутного капіталу.
7. Розкрийте порядок перевірки правильності відображення у Звіті про власний капітал процесу розподілу прибутку.
8. Розкрийте методикау аудиту додаткового капіталу.
9. Охарактеризуйте послідовність перевірки відповідності залишків складових власного капіталу у реєстрах обліку, Головній книзі та Звіті про власний капітал.
10. Проаналізуйте типові порушення, які можуть бути виявлені при перевірці Звіту про власний капітал та повинні увійти до класифікатора порушень.
11. Сформууйте робочий документ аудитора для відображення результатів перевірки достовірності Звіту про власний капітал.
12. Визначте порядок оцінки ефективності використання власного капіталу підприємства при здійсненні аудиту фінансової звітності.

ТЕСТИ

1. Мета аудиту форми №4 «Звіт про власний капітал» полягає у :
  - а) підтверджені аудитором інформації про склад власного капіталу та зміни, що відбулися в ньому за звітний період;
  - б) надання користувачам інформації про власний капітал та активи підприємства за звітний період;
  - в) надання користувачам повної і достовірної інформації про доходи, витрати та фінансові результати;
  - г) підтверджені аудитором інформації про статутний капітал та нерозподілений прибуток (непокриті збитки);
  - д) висловлення думки аудитора про достовірність показників фінансових результатів.

2. Для перевірки достовірності інформації у графі «Зареєстрований капітал» форми №4 «Звіт про власний капітал» аудитор вивчає:
  - а) своєчасність внесків до зареєстрованого статутного капіталу відповідно до засновницьких документів підприємства;
  - б) зміни розміру вилученого капіталу;

- в) зміни неоплаченого капіталу в результаті збільшення або зменшення дебіторської заборгованості учасників за внесками до статутного капіталу;
- г) правильність відображення в обліку операцій, пов'язаних зі змінами статутного капіталу;
- д) усі наведені відповіді правильні.

3. Для здійснення перевірки достовірності форми №4 «Звіт про власний капітал» аудитор залучає таку інформацію:

- а) статут, установчий договір, засновницький опис майна;
- б) рішення зборів засновників;
- в) журнал 7 та відомості до нього;
- г) акти приймання-передачі основних засобів, ПКО, виписки банку;
- д) усі наведені відповіді правильні.

4. При вивченні форми №4 «Звіт про власний капітал» в частині додатково вкладеного капіталу аудитору необхідно звернути увагу:

- а) правильність нарахування і сплата податкових зобов'язань;
- б) на своєчасність і повноту відображення в обліку операцій стосовно розміщення акцій підприємства на ринку;
- в) труднощі у фінансуванні діяльності;
- г) наявність довгострокових договорів, з постачальниками та покупцями і ступінь виконання підприємством договірних зобов'язань;
- д) наявність суттєвих правових проблем пов'язаних із функціонуванням підприємства;

5. При вивченні форми №4 «Звіт про власний капітал» в частині капіталу в дооцінках аудитору необхідно звернути увагу:

- а) правильність переоцінки первісної вартості та суми зносу об'єктів;
- б) на своєчасність і повноту відображення в обліку операцій стосовно розміщення акцій підприємства на ринку;
- в) на порядок розподілу прибутку;
- г) на формування собівартості реалізації фінансових інвестицій, необоротних активів та майнових комплексів;

д) правильна відповідь відсутня.

6. До джерел інформації для проведення аудиту форми №4 «Звіт про власний капітал» належать:

- а) установчі документи та реєстр акціонерів;
- б) рішення зборів акціонерів;
- в) журнал 7 та відомості до нього;
- г) розрахунок індексу переоцінки необоротних активів;
- д) усі наведені відповіді правильні.

7. Під час перевірки якого об'єкта аудитор слід перевірити правильність визначення собівартості акцій власної емісії або вартість анульованих та перепроданих акцій та правильність відображення різниць у вартості акцій, що виникли при продажу?

- а) статутного капіталу;
- б) нерозподіленого прибутку;
- в) неоплаченого капіталу;
- г) вилученого капіталу;
- д) додаткового капіталу.

8. У статтях розділу «Розподіл прибутку» форми №4 «Звіт про власний капітал» аудитор перевіряє:

- а) суми нарахованих дивідендів;
- б) суми списаних невідшкодованих збитків;
- в) зменшення прибутку підприємства внаслідок виходу учасника;
- г) зменшення номінальної вартості акцій;
- д) правильна відповідь відсутня.

9. При перевірці гр. 5 «Додатковий капітал» форми №4 «Звіт про власний капітал» аудитор необхідно залучити до перевірки:

- а) Журнал 7, відомість 7.1;
- б) Журнал 7, відомість 7.2;
- в) Журнал 7, відомість 7.3;
- г) Журнал 7, відомість 7.4;
- д) правильна відповідь відсутня.

10. Для підтвердження достовірності даних р. 4265 «Перепродаж викуплених акцій (часток)» форми №4 «Звіт про власний капітал» аудиторю необхідно дослідити:

- а) рішення зборів акціонерів;
- б) прибутковий касовий ордер;
- в) виписка банку;
- г) бухгалтерську довідку;
- д) усі наведені відповіді правильні.

Виробнича ситуація.

Необхідно підтвердити правильність заповнення ф.4 «Звіт про власний капітал» ПАТ «Калина» на кінець звітного періоду. Відобразити вплив суттєвості помилки на формування аудиторського звіту. Відповідь обґрунтувати.

За звітний період на підприємстві відбулися такі операції, що вплинули на розмір власного капіталу:

- 1) чистий прибуток за рік склав 180 тис. грн.;
- 2) на поповнення резервного капіталу спрямовано 60 тис. грн.;
- 3) оголошено дивідендний фонд у сумі 100 тис. грн.;
- 4) здійснено уцінку основних засобів у сумі 120 тис. грн. та дооцінку капітального будівництва у сумі 240 тис. грн.;
- 5) безкоштовно отримано нематеріальні активи у сумі 300 тис. грн.

У фінансовій звітності ПАТ «Калина» за звітний період відображена така інформація:

<i>Назва статті</i>	<i>На початок року</i>	<i>На кінець року</i>
Зареєстрований капітал	3000	3000
Капітал у дооцінках	–	–
Додатковий капітал	800	800
Резервний капітал	1200	1260
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	160	360
Неоплачений капітал	–	–
Вилучений капітал	–	–

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Навчальна мета:

- З'ясувати завдання організації та методики аудиту господарської діяльності підприємства.
- Визначити джерела інформації аудиту окремих об'єктів.
- Зрозуміти порядок формування програми аудиту господарської діяльності підприємства.
- Вивчити організаційні етапи аудиту активів, власного капіталу та зобов'язань підприємства.
- Сформувати уяву про особливості методики, що застосовується у ході аудиту господарської діяльності підприємства.
- Зрозуміти порядок застосування аудиторських процедур під час здійснення аудиту активів, власного капіталу та зобов'язань підприємства.
- З'ясувати порядок проведення тестування системи внутрішнього контролю.
- Сформувати уяву про типові помилки та класифікатор порушень при здійсненні аудиту господарської діяльності підприємства.
- Навчити формувати робочі документи аудитора під час здійснення аудиту господарської діяльності підприємства.
- Сформувати уяву про порядок визначення суттєвості виявлених відхилень та узагальнення результатів у підсумковій документації за результатами аудиту господарської діяльності підприємства.

ТЕМА 5. АУДИТ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

Питання для обговорення:

1. Завдання та джерела інформації аудиту операцій з власним капіталом.
2. Організація аудиторської перевірки власного капіталу.

2. Методика аудиту установчих документів та формування зареєстрованого статутного капіталу.
3. Методика аудиту неоплаченого та вилученого капіталу.
4. Методика аудиту додаткового та резервного капіталу.
5. Методика аудиту нерозподіленого прибутку (непокритого збитку).

Реферативні виступи

- Організація і методика аудиту легітимності діяльності підприємства
- Особливості аудиту формування та змін власного капіталу на підприємствах різних форм власності
- Особливості аудиту використання прибутку підприємства
- Особливості аудиту капіталу у дооцінках

Експрес-опитування

1. Визначте завдання та джерела інформації аудиту власного капіталу.
2. Розкрийте зміст програми аудиту власного капіталу.
3. Охарактеризуйте порядок тестування системи внутрішнього контролю власного капіталу.
4. Визначте види робіт і процедури аудиту власного капіталу.
5. Розкрийте порядок перевірки установчих документів.
6. Висвітліть порядок перевірки зареєстрованого статутного, неоплаченого та вилученого капіталу.
7. Охарактеризуйте порядок перевірки додаткового та резервного капіталу.
8. Розкрийте порядок перевірки нерозподіленого прибутку (непокритого збитку).
9. Охарактеризуйте послідовність перевірки відповідності залишків складових власного капіталу за синтетичними та аналітичними рахунками обліку.
10. Охарактеризуйте типові помилки, які входять до класифікатора порушень при аудиті установчих документів та власного капіталу.
11. Сформууйте робочий документ аудитора для відображення результатів перевірки достовірності обліку власного капіталу.

12. Визначте порядок вироблення висновків аудитора для формування підсумкової документації за результатами аудиту власного капіталу.

ТЕСТИ

1. Предметом аудиту операцій з власним капіталом є:

- а) процеси та господарські операції, пов'язані з використанням власного капіталу і його складових, а також відносини, що виникають при цьому між підприємством та його власниками і працівниками;
- б) процеси та господарські операції, пов'язані з плануванням власного капіталу і його складових, а також відносини, що виникають при цьому між підприємством та його власниками і працівниками;
- в) процеси та господарські операції, пов'язані з формуванням власного капіталу і його складових, а також відносини, що виникають при цьому між підприємством та його власниками і працівниками;
- г) процеси та господарські операції, пов'язані з контролем власного капіталу і його складових, а також відносини, що виникають при цьому між підприємством та його власниками і працівниками;
- д) перевірка стабільності величини статутного капіталу, його відповідності розміру, визначеному в установчих документах.

2. Завдання внутрішнього аудиту операцій з власним капіталом полягають:

- а) у встановленні достовірності первинних даних відносно формування та використання власного капіталу;
- б) у перевірці повноти й своєчасності відображення інформації у зведених документах та облікових регістрах;
- в) у перевірці правильності ведення обліку власного капіталу відповідно до установчих документів та облікової політики;
- г) у визначенні достовірності відображення стану власного капіталу у звітності підприємства;
- д) усі наведені відповіді правильні.

3. В ході проведення внутрішнього аудиту власного капіталу аудитором необхідно включити до програми перевірки такі питання:

- а) перевірка засновницьких документів та протоколів рішень зборів;
- б) вивчення законності змін у статутного капіталу підприємства;
- в) перевірка правильності формування нерозподіленого прибутку;
- г) перевірка наявності і правильності оформлення документів, що підтверджують повноту виплати дивідендів;
- д) усі наведені відповіді правильні.

4. При здійсненні перевірки засновницьких документів щодо формування зареєстрованого статутного капіталу аудитор слід встановити:

- а) наявність установчих документів і дотримання процедури державної реєстрації;
- б) правильність формування резервного капіталу;
- в) правильність створення додаткового капіталу;
- г) наявність ліцензій та сертифікатів;
- д) своєчасність і повнота цільового фінансування та його цільове використання.

5. Під час вивчення операцій з капіталом у дооцінках аудитор необхідно перевірити наступне:

- а) бухгалтерська довідка з розрахунком індексу переоцінки необоротних активів;
- б) виписки банку;
- в) акти приймання-передачі основних засобів;
- г) рахунки-фактури;
- д) рішення зборів учасників.

6. Для перевірки правильності формування нерозподіленого прибутку аудитор включає до програми такі питання:

- а) встановлення динаміки нерозподіленого прибутку за роками;
- б) правильність формування фінансових результатів та відображення їх в обліку;
- в) законність використання прибутку підприємства;
- г) правильність оподаткування дивідендного фонду;
- д) усі наведені відповіді правильні.

7. При перевірці правильності розрахунків із засновниками, перед аудитором постають такі питання:

- а) чи своєчасно і в якому розмірі засновники внесли свою частку до статутного капіталу підприємства;
- б) в якому вигляді внесено частки учасників до статутного капіталу і чи правильно оформлено документи на оприбуткування активів;
- в) чи правильно проводиться нарахування доходів від участі в капіталі підприємства;
- г) чи дотримується відповідність записів в первинних документах записам у журналі 7 та у Головній книзі;
- д) усі наведені відповіді правильні.

8. До джерел інформації для проведення аудиту зареєстрованого статутного капіталу належать:

- а) інвентаризаційні описи, акти приймання-передачі;
- б) рішення власника та розрахунок бухгалтерії;
- в) видаткові та транспортні накладні;
- г) рішення ліквідаційної комісії;
- д) розрахунково-платіжні відомості.

9. При тестуванні системи внутрішнього контролю формування власного капіталу, аудитор повинен звернути увагу на такі питання:

- а) чи проводяться щорічні збори акціонерів;
- б) чи існує методика оцінки часток, що вносяться до статутного капіталу;
- в) чи вносяться до статутного капіталу активи у натуральних та нематеріальних формах;
- г) чи є ліцензія на право займатися певними видами діяльності;
- д) усі наведені відповіді правильні.

10. До основних аудиторських процедур, які передбачені програмою аудиту власного капіталу, відносять;

- а) звірка залишків власного капіталу за даними Головної книги з даними журналу 7;
- б) перевірка визначення емісійного доходу за бухгалтерською довідкою;

- в) розрахунок відрахувань до резервного капіталу;
- г) перевірка наявності свідоцтва про державну реєстрацію;
- д) усі наведені відповіді правильні.

Виробнича ситуація.

Під час аудиторської перевірки установчих документів ПАТ «Карат» аудитор отримав такі докази.

Зареєстрований статутний капітал підприємства сформовано у розмірі 2520 тис. шт. акцій за номінальною вартістю 25 грн., в той час як їх ринкова вартість досягла 65 грн. За ринковою вартістю реалізовано 500 тис. шт. Протягом року засновники оплатили грошовими коштами 1500 тис. шт. акцій, а решта – майновими внесками ТМЦ.

Господарські операції відображено в обліку такими бухгалтерськими записами:

Дт 46 Кт 40 63000000

Дт 31 Кт 46 50000000

Дт 20 Кт 46 13000000

Здійснити аудиторську оцінку організації обліку власного капіталу на підприємстві.

ТЕМА 6. АУДИТ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ

Питання для обговорення:

1. Завдання та джерела інформації аудиту операцій з необоротними активами.
2. Організація аудиторської перевірки необоротних активів.
3. Методика аудиту основних засобів.
3. Методика аудиту інших необоротних матеріальних активів.
4. Методика аудиту нематеріальних активів.
5. Методика аудиту зносу необоротних активів.

Реферативні виступи

- Організація і методика аудиту капітальних та фінансових інвестицій
- Особливості аудиту переоцінки необоротних активів
- Організація і методика аудиту орендних операцій підприємства

- Особливості аудит ефективності використання необоротних активів в господарській діяльності підприємства

Експрес-опитування

1. Визначте завдання та джерела інформації аудиту необоротних активів.
2. Розкрийте зміст програми аудиту необоротних активів.
3. Охарактеризуйте порядок тестування системи внутрішнього контролю необоротних активів.
4. Визначте види робіт і процедури аудиту необоротних активів.
5. Наведіть порядок здійснення перевірки права власності на матеріальні та нематеріальні активи.
6. Розкрийте порядок перевірки капітальних інвестицій в придбання необоротних активів та повноти їх оприбуткування.
7. Висвітліть порядок перевірки стану та руху необоротних матеріальних активів. Як виконати перевірку відповідності даних синтетичного та аналітичного обліку необоротних активів?
8. Визначте порядок перевірки вибуття необоротних активів за напрямками вибуття.
9. Охарактеризуйте особливості перевірки нематеріальних активів.
10. Розкрийте порядок перевірки нарахування зносу (амортизації) необоротних активів.
11. Висвітліть порядок здійснення аудиту витрат на ремонт необоротних активів залежно від способу його здійснення.
12. Визначте порядок перевірки процесу здійснення переоцінки необоротних активів.
13. Охарактеризуйте послідовність перевірки відповідності залишків необоротних активів за синтетичними та аналітичними рахунками обліку.
14. Розкрийте порядок здійснення аудиту орендних операцій підприємства.
15. Охарактеризуйте типові помилки, які входять до класифікатора порушень при аудиті необоротних активів.

16. Сформууйте робочі документи аудитора для відображення результатів перевірки достовірності обліку необоротних активів.
17. Визначте порядок вироблення висновків аудитора для формування підсумкової документації за результатами аудиту необоротних активів.

ТЕСТИ

1. До основних завдань аудиту операцій з необоротними активами відносять:

- а) встановлення правильності та своєчасного документального оформлення операцій з необоротними активами;
- б) становлення правильності та своєчасного документального оформлення операцій з основними засобами;
- в) підтвердження законності і правильності відображення на рахунках обліку операцій з основними засобами та нематеріальними активами;
- г) перевірка правильності розрахунку і відображення в обліку амортизаційних відрахувань;
- д) усі наведені відповіді правильні.

2. До основних питань програми аудиту необоротних активів відносяться:

- а) дослідження випадків нетипових господарських ситуацій та сумнівних бухгалтерських коригувань;
- б) вивчення питань, що пов'язані з постановкою підприємства на облік у державних органах;
- в) вивчення доцільності встановленого документообороту та його дотримання;
- г) зіставлення правильності даних первинного обліку із аналітичним та синтетичним;
- д) усі наведені відповіді правильні.

3. Під час перевірки правильності віднесення активів підприємства до необоротних аудитор необхідно уточнити:

- а) чи не обліковується на рахунках обліку необоротних активів предмети, облік яких повинен здійснюватись у складі МШП;

- б) наявність у Наказі про облікову політику підприємства інформації про строк корисної експлуатації необоротних активів;
- в) шляхи надходження необоротних активів на підприємство;
- г) чи створена на підприємстві комісія з приймання зазначених об'єктів та оформлення результатів її дій;
- д) чи оформлені договори купівлі-продажу необоротних активів.

4. При перевірці правильності оприбуткування необоротних активів шляхом порівняння даних обліку з даними первинних документів аудитор слід з'ясувати:

- а) шляхи надходження необоротних активів на підприємство;
- б) чи правильно зазначена первісна вартість в актах приймання-передачі;
- в) чи призначені матеріально-відповідальні особи за збереження об'єктів;
- г) чи створена на підприємстві комісія з приймання зазначених об'єктів та оформлення результатів її дій;
- д) усі наведені відповіді правильні.

5. До основних документів, які досліджує аудитор під час перевірки правильності проведення та відображення в обліку результатів переоцінки необоротних активів, є:

- а) наказ керівника підприємства про проведення переоцінки основних засобів;
- б) документи, які підтверджують ринкову вартість об'єкта, що переоцінюється, станом на дату переоцінки;
- в) аналітичні документи, які підтверджують перерахунок вартості об'єкта необоротних активів;
- г) розрахунок індексу переоцінки;
- д) усі наведені відповіді правильні.

6. Які аудиторські процедури повинен застосувати аудитор, щоб вивчити правильність нарахування амортизації для необоротних активів:

- а) порівняти дані журналу 5 з даними первинних документів;
- б) вивчити строк корисної експлуатації необоротних активів;
- в) перевірити правильність нарахування амортизації необоротних активів у відомості;

- г) вивчити правильність зроблених бухгалтерських записів;
- д) усі наведені відповіді правильні.

7. Що виступає основним джерелом інформації для проведення аудиту нематеріальних активів:

- а) записи у відомості 4.1 до журналу 4;
- б) записи у відомості 4.2 до журналу 4;
- в) записи у відомості 4.3 до журналу 4;
- г) Головна книга;
- д) правильна відповідь відсутня.

8. Для аудиторської перевірки операцій по надходженню основних засобів найбільш поширеним методом є:

- а) вибіркова перевірка;
- б) інвентаризація;
- в) суцільна перевірка документів;
- г) пояснення посадових осіб;
- д) візуальна перевірка.

9. До типових порушень при дослідженні руху основних засобів належать:

- а) реалізація основних засобів без переведення їх у групу товарів;
- б) помилки у розрахунках індексу переоцінки;
- в) недостовірне визначення та відображення в обліку фінансових результатів при вибутті основних засобів;
- г) помилки при визначенні амортизаційних відрахувань;
- д) усі наведені відповіді правильні.

10. Для дослідження правильності бухгалтерських записів про рух нематеріальних активів, аудитор повинен вивчити такі облікові регістри:

- а) Журнал 4, відомість 4.1 ;
- б) Журнал 4, відомість 4.2 ;
- в) Журнал 3, відомість 3.1;
- г) Журнал 4, відомість 4.3;
- д) Журнал 3, відомість 3.2.

Виробнича ситуація 1.

У ході аудиторського дослідження стану організації внутрішньогосподарського контролю на підприємстві аудитор встановив, що під час проведення інвентаризації виявлено нестачу токарного верстату, первісна вартість якого 28200 грн., знос – 10635 грн. Встановлено винну особу, якій на зборах трудового колективу оголошено догану та знято премію. Результати інвентаризації в обліку відображено такими бухгалтерськими записами:

Дт 947 Кт 104 17565

Дт 13 Кт 104 10635

Здійснити аудиторську оцінку організації інвентаризаційного процесу на підприємстві.

Виробнича ситуація 2.

З метою проведення автоматизації бухгалтерського обліку та фінансового аналізу ПАТ «Неон» придбало в аудиторській фірми «Консул» програмне забезпечення «Гросбух» вартістю якого становить 8400 грн., в т.ч. ПДВ 1400 грн. «Експерт аналіз» вартістю 4200 грн., в т.ч. ПДВ 700 грн. Витрати на доставку, установку та початкове навчання персоналу становлять 1200 грн. В обліку здійснено такі господарські записи:

Дт 12 Кт 631 12600

Дт 641 Кт 631 2100

Дт 93 Кт 631 1200

Здійснити аудиторську оцінку організації облікового процесу необоротних активів на підприємстві.

ТЕМА 7. АУДИТ ЗАПАСІВ

Питання для обговорення:

1. Завдання та джерела інформації аудиту операцій з запасами.
2. Організація аудиту операцій з запасами.
3. Методика аудиту виробничих запасів та МШП.
4. Методика аудиту незавершеного виробництва.
5. Методика аудиту готової продукції.

Реферативні виступи

- Особливості застосування вибіркового методу при здійсненні аудиту запасів підприємства
- Організація аудиту стану складського господарства підприємства
- Особливості аудиту ефективності використання оборотних матеріальних активів в господарській діяльності підприємства

Експрес-опитування

1. Визначте завдання та джерела інформації аудиту запасів.
2. Розкрийте зміст програми аудиту запасів.
3. Охарактеризуйте порядок тестування системи внутрішнього контролю запасів.
4. Визначте види робіт і процедури аудиту запасів.
5. Висвітліть порядок обстеження контрольно-пропускної системи та складського господарства для встановлення стану збереження виробничих запасів.
6. Розкрийте порядок перевірки повноти оприбуткування виробничих запасів та правильності їх оцінки.
7. Наведіть послідовність перевірки вибуття виробничих запасів у виробництво.
8. Охарактеризуйте особливості перевірки МШП на складі та в експлуатації.
9. Охарактеризуйте послідовність перевірки відповідності залишків виробничих запасів та МШП за синтетичними та аналітичними рахунками обліку.
10. Розкрийте порядок перевірки формування прямих та загальновиробничих витрат.
11. Висвітліть порядок здійснення аудиту обсягів незавершеного виробництва.
12. Розкрийте особливості аудиту готової продукції при надходженні та відпуску зі складу.
13. Визначте порядок перевірки процесу здійснення переоцінки запасів.
14. Охарактеризуйте типові помилки, які входять до класифікатора порушень при аудиті запасів.
15. Сформууйте робочі документи аудитора для відображення результатів перевірки достовірності обліку запасів.

16. Визначте порядок вироблення висновків аудитора для формування підсумкової документації за результатами аудиту запасів.

ТЕСТИ

1. Основні завдання аудиту операцій із запасами полягають у встановленні достовірності даних:

- а) про правильність формування первісної вартості запасів;
- б) про своєчасність формування первинних документів про здійснені операції, що пов'язані з рухом запасів на складі;
- в) правильності ведення обліку запасів відповідно до прийнятої облікової політики;
- г) про повноту та правильність відображення операцій, пов'язаних із рухом запасів в облікових регістрах;
- д) усі наведені відповіді правильні.

2. До основних питань, що входять до програми аудиту запасів, відносять:

- а) дослідження фактів надходження запасів та правильності формування їх первісної вартості;
- б) перевірка зберігання запасів на складі та правильність ведення складського обліку;
- в) дослідження документального забезпечення руху запасів;
- г) встановленні правильності бухгалтерських записів, пов'язаних із рухом запасів;
- д) усі наведені відповіді правильні.

3. Аудит наявності та збереження запасів передбачає, що:

- а) аудитор досліджує правильність організації складського господарства;
- б) аудитор досліджує правильність формування фактичної собівартості запасів;
- в) аудитор досліджує операції, що пов'язані витрачанням запасів для виробництва;
- г) аудитор перевіряє правильність оцінки незавершеного виробництва;
- д) усі наведені відповіді правильні.

4. Для перевірки правильності визначення первісної вартості запасів при їх придбанні аудитор використовує наступні джерела інформації:

- а) рахунки-фактури та накладні;
- б) картки складського обліку;
- в) журнал 5;
- г) інвентаризаційні описи та порівняльні відомості;
- д) усі наведені відповіді правильні.

5. Для перевірки методів оцінки запасів при їх відпуску у виробництво, аудитор використовує наступні джерела інформації:

- а) картки складського обліку;
- б) наказ про облікову політику,
- в) інвентаризаційні описи;
- г) норми витрат на виробництво;
- д) усі наведені відповіді правильні.

6. При дослідженні наявності запасів аудитор вивчає порядок організації складського господарства шляхом:

- а) вивчення дієвості контрольно-пропускної системи та охорони території;
- б) встановлення додержання вимог щодо проведення інвентаризації ТМЦ;
- в) оцінювання стану складських приміщень обліку;
- г) вивчення стану складського обліку;
- д) усі наведені відповіді правильні.

7. Для перевірки правильності обліку вибуття товарно-матеріальних цінностей, аудитор повинен вивчити бухгалтерські записи у такому обліковому реєстрі:

- а) журналі 1 (відомість 1.2);
- б) журналі 3 (відомість 3.3);
- в) журналі 5 (відомість 5.1);
- г) журналі 7 (відомість 7.2);
- д) правильна відповідь відсутня.

8. Під час перевірки вибуття запасів у виробництво, аудитор повинен зробити порівняння таких документів:

- а) картки складського обліку з інвентаризаційними описами;
- б) картки складського обліку з лімітно-забірними картками;
- в) картки складського обліку з рахунками-фактурами;
- г) картки складського обліку з журналом 5;
- д) правильна відповідь відсутня.

9. Вивчаючи стан претензійної роботи, аудитор залучає до перевірки такі документи:

- а) акти інвентаризації;
- б) акти про приймання матеріалів;
- в) товарно-транспортні накладні;
- г) прибуткові ордери;
- д) рахунки-фактури.

10. До основних типових порушень, на які аудитор повинен звернути увагу при дослідженні руху запасів, відносять:

- а) приховування цінностей, які фактично надійшли, з метою їх привласнення;
- б) фіктивне оприбуткування активів;
- в) перекриття нестач в одних місцях зберігання надлишками в інших;
- г) списання запасів з метою реалізації зацікавленим особам на невигідних для підприємства умовах;
- д) усі наведені відповіді правильні.

Виробнича ситуація 1.

ПАТ «Ніжний дотик» придбало для пошиття постільної білизни 300 м бязі за ціною 246 грн., в т.ч. ПДВ 41 грн. На підставі накладної тканину оприбутковано на склад.

В обліку здійснено такі господарські записи:

Дт 201 Кт 631 738000

Під час реалізації постільної білизни до розрахунку ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету, із ціни реалізації швейних виробів була вилучена вартість тканини.

Здійснити аудиторську оцінку стану обліку виробничих запасів на підприємстві.

Виробнича ситуація 2.

На підставі рішення загальних зборів акціонерів ПАТ «Гуцулочка» про впровадження уніфікованого форменого одягу для працівників підприємства було здійснено замовлення на його пошиття та видано на підставі самостійно розробленої відомості у структурних підрозділах підприємства. У відомості наведена така інформація:

- прізвище та посада працівника, що отримує одяг;
- найменування, кількість та ціна виданого одягу.

Така відомість на видачу форменого одягу зберігається у бухгалтерії в одному екземплярі, його списання здійснюється на підставі бухгалтерських довідок.

Здійснити аудиторську оцінку організації облікового процесу МШП на підприємстві.

ТЕМА 8. АУДИТ ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Питання для обговорення:

1. Завдання та джерела інформації аудиту операцій з грошовими коштами та дебіторською заборгованістю.
2. Організація аудиту грошових коштів та дебіторської заборгованості.
3. Методика аудиту грошових коштів у касі.
4. Методика аудиту грошових коштів на рахунках у банку.
5. Методика аудиту фінансових інвестицій.
6. Методика аудиту розрахунків з покупцями та замовниками.
7. Методика аудиту дебіторської заборгованості за розрахунками.

Реферативні виступи

- Особливості організації аудиту розрахункових операцій в іноземній валюті
- Методика аудиту розрахунків векселями
- Особливості аудит ефективності використання фінансових інвестицій

Експрес-опитування

1. Визначте завдання та джерела інформації аудиту грошових коштів та дебіторської заборгованості.
2. Розкрийте зміст програми аудиту грошових коштів та дебіторської заборгованості.
3. Охарактеризуйте порядок тестування системи внутрішнього контролю грошових коштів та дебіторської заборгованості.
4. Визначте види робіт і процедури аудиту грошових коштів та дебіторської заборгованості.
5. Висвітліть порядок обстеження касової книги та касових документів.
6. Охарактеризуйте особливості перевірки дотримання встановлених лімітів каси та цільового використання готівки.
7. Розкрийте порядок перевірки грошових коштів на рахунках у банку. Як провести запит про підтвердження залишків на рахунках?
8. Охарактеризуйте послідовність перевірки відповідності залишків коштів у іноземній валюті за синтетичними та аналітичними рахунками обліку.
9. Наведіть послідовність перевірки розрахунків з покупцями та замовниками.
10. Охарактеризуйте особливості перевірки формування та використання резерву сумнівних боргів.
11. Розкрийте порядок перевірки правильності розрахунків з підзвітними особами.
12. Висвітліть порядок здійснення аудиту за претензіями.
13. Визначте порядок перевірки процесу відшкодування завданих збитків.
14. Розкрийте особливості аудиту за нарахованими доходами.
15. Охарактеризуйте типові помилки, які входять до класифікатора порушень при аудиті грошових коштів та дебіторської заборгованості.
16. Сформууйте робочі документи аудитора для відображення результатів перевірки достовірності обліку грошових коштів та дебіторської заборгованості.

17. Визначте порядок вироблення висновків аудитора для формування підсумкової документації за результатами аудиту грошових коштів та дебіторської заборгованості.

ТЕСТИ

1. Під час перевірки касових операцій аудитор повинен звернути увагу на такі моменти:

- а) наявність у видаткових касових ордерах підстав на видачу готівки та підтверджуючих документів;
- б) правильність ведення касової книги;
- в) цільове призначення використаних коштів;
- г) правильність визначення фактичних залишків готівки на кінець дня;
- д) усі наведені відповіді правильні.

2. До джерел інформації для проведення аудиту готівкових операцій належать:

- а) касові ордери, журнал реєстрації касових ордерів;
- б) авансові звіти, корінці чекової книжки, квитанції про внесення готівки;
- в) касова книга та звіти касира;
- г) Журнал 1 та відомості до нього;
- д) усі наведені відповіді правильні.

3. Під час перевірки касових операцій аудитору необхідно вивчити:

- а) правильність складання касових звітів на підставі касових ордерів;
- б) своєчасність виплати заробітної плати;
- в) правильність розрахунків з покупцями;
- г) визначення ліміту залишку грошових коштів у касі;
- д) наявність бланків суворої звітності.

4. Під час проведення внутрішнього аудиту касового господарства аудитор повинен звернути увагу на такі умови:

- а) забезпеченість каси пожежною сигналізацією;
- б) обладнання каси охоронною сигналізацією;
- в) забезпечення каси сейфами і вогнетривкими шафами;

- г) дотримання умов транспортування готівки з банку до підприємства;
- д) усі наведені відповіді правильні.

5. Яким чином аудитор необхідно перевірити списання грошових коштів за документами, які додані до звітів касира:

- а) зіставити записи у касовій книзі й звіті касира з доданими ВКО;
- б) зіставити суми і дати у касовій книзі, звіті касира, видаткових касових ордерах із доданими відомостями на виплату заробітної плати, відпускних, та лікарняними листками;
- в) зіставити записи у касовій книзі та звіті касира з платіжними дорученнями;
- г) зіставити суми і дати у касовій книзі, звіті касира, ВКО із заявами та іншими документами з підписами осіб, які отримали кошти для перевірки їх ідентичності та інвентаризаційними описами;
- д) зіставити записи у касовій книзі й звіті касира з податковими накладними.

6. Які процедури аудитор використовує при перевірці звітів касира?

- а) перевіряють дотримання порядку ведення записів у касовій книзі;
- б) перевіряють відповідність записів в касовій книзі записам у звіті касира;
- в) перевіряють шляхом пунктирування наявність первинних документів, відображених в касовому звіті;
- г) перевіряють правильність підрахунків підсумків операцій за день у касовій книзі і переносів сум з однієї сторінки касової книги на іншу;
- д) усі наведені відповіді правильні.

7. Під час перевірки розрахунків з покупцями та замовниками аудитор необхідно встановити:

- а) чи наявні всі договори на постачання продукції і чи зареєстровані вони в журналі реєстрації договорів та гарантійних листів;

- б) чи не припускалась видача готівки під звіт особам, що не перебувають у штаті підприємства та у списку підзвітних осіб;
- в) чи є відрядження без дозволу керівника;
- г) чи вчасно подаються до бухгалтерії авансові звіти;
- д) чи правильно визначено суму збитків з урахуванням коефіцієнта кратності.

8. Під час перевірки дотримання підприємством цільового призначення грошових коштів, аудитору необхідно зіставити відповідні записи в касовій книзі з такими документами:

- а) з банківськими виписками про цільове використання коштів;
- б) з видатковими касовими ордерами, в яких вказується призначення коштів;
- в) з платіжними дорученнями;
- г) з прибутковими касовими ордерами;
- д) з розрахунково-платіжними відомостями.

9. Під час проведення перевірки правильності бухгалтерських записів операцій з грошовими коштами аудитор дотримується такого порядку:

- а) первинні документи, журнал 1, Головна книга, Баланс;
- б) форма №3 «Звіт про рух грошових коштів», форма №2 «Звіт про фінансові результати», форма №1 «Баланс», Головна книга;
- в) журнал 1, Головна книга, форма №3 «Звіт про рух грошових коштів»;
- г) форма №1 «Баланс», форма №3 «Звіт про рух грошових коштів», Головна книга, журнал 1, відомості 1.1, 1.2, первинні документи;
- д) правильна відповідь відсутня.

10. Для встановлення реальності та правильності розрахунків з покупцями аудитор виконує такі процедури:

- а) визначає прострочену дебіторську заборгованість;
- б) вивчає інформацію платіжних доручень;
- в) звіряє записи у Головній книзі з даними журналу 3 та контокорентними виписками;
- г) здійснює інвентаризацію розрахунків;
- д) правильна відповідь відсутня.

Виробнича ситуація 1.

За звітний період чистий дохід від реалізації продукції на умовах подальшої оплати ПАТ «Гуцулочка» склав 2 620 тис. грн., аналогічна інформація за попередні періоди наведена нижче:

<i>Період</i>	<i>Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.</i>	<i>Сума безнадійної дебіторської заборгованості, тис. грн.</i>
1	2	3
2018 рік	1250	15
2019 рік	1490	8
2020 рік	1890	22

Відповідно до прийнятої облікової політики на підприємстві резерв сумнівних боргів формується шляхом розрахунку коефіцієнта сумнівності. На підставі наведеної інформації на підприємстві було сформовано резерв сумнівних боргів у сумі 28 тис. грн.

Дебіторська заборгованість ТОВ «Смерічка» у сумі 18300 грн. визнана безнадійною та списана з балансу. Господарські операції, пов'язані з формуванням та використанням резерву сумнівних боргів, відображено в обліку такими бухгалтерськими записами:

Дт 93 Кт 38 28000

Дт 38 Кт 361 18300

Здійснити аудиторську оцінку правильності визначення розміру резерву сумнівних боргів та стан обліку дебіторської заборгованості на підприємстві.

Виробнича ситуація 2.

Під час аудиторської перевірки поточних фінансових інвестицій ПАТ «Прометей» аудитор отримав такі докази.

Протягом звітного періоду підприємство придбало на фондовій біржі такі цінні папери:

– 500 акцій (номінальна вартість 20 грн., ринкова вартість 25 грн.);

– 300 облігацій вартістю 97 грн.

Послуги брокера на підставі договору оцінено 2580 грн. Господарські операції відображено в обліку такими бухгалтерськими записами:

Дт 35 Кт 31 39100

Дт 95 Кт 685 2580

Дт 685 Кт 31 2580

Здійснити аудиторську оцінку організації облікового процесу поточних фінансових інвестицій на підприємстві.

ТЕМА 9. АУДИТ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕНЬ

Питання для обговорення:

1. Завдання та джерела інформації аудиту зобов'язань та забезпечень.
2. Організація аудиту зобов'язань та забезпечень.
2. Методика аудиту зобов'язань перед банками.
3. Методика аудиту зобов'язань за облігаціями.
4. Методика аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками.
5. Методика аудиту розрахунків за податками і платежами.
6. Методика аудиту розрахунків за виплатами працівникам.
7. Методика аудиту розрахунків за страхування.
8. Методика аудиту розрахунків з учасниками.
9. Методика аудиту довгострокових та поточних забезпечень.
10. Методика аудиту коштів цільового фінансування.

Реферативні виступи

- Особливості організації аудиту довгострокових зобов'язань
- Організація та методика аудиту дотримання трудового законодавства
- Колективний договір як об'єкт аудиторського дослідження
- Внутрішній аудит ефективності використання кредитних ресурсів
- Особливості внутрішнього аудиту податкового навантаження
- Методика аудиту правильності формування та використання забезпечень
- Особливості аудиту ефективності використання коштів цільового фінансування

Експрес-опитування

1. Визначте завдання та джерела інформації аудиту зобов'язань.
2. Розкрийте зміст програми аудиту зобов'язань.
3. Охарактеризуйте порядок тестування системи внутрішнього контролю зобов'язань.
4. Визначте види робіт і процедури аудиту зобов'язань.
5. Наведіть послідовність перевірки розрахунків з постачальниками та підрядниками. Як провести запит про підтвердження залишків на рахунках?
6. Охарактеризуйте послідовність перевірки реальності та відповідності залишків розрахунків з бюджетом за синтетичними та аналітичними рахунками обліку.
7. Наведіть особливості перевірки дотримання трудового законодавства.
8. Охарактеризуйте особливості перевірки правильності нарахування та виплати заробітної плати.
9. Висвітліть порядок здійснення аудиту законності і утримань із заробітної плати.
10. Розкрийте порядок перевірки правильності нарахування виплат за невідпрацьований час.
11. Визначте порядок перевірки своєчасності та правильності розрахунків з бюджетом та органами соціального страхування.
12. Розкрийте особливості аудиту розрахунків з учасниками.
13. Розкрийте порядок перевірки виникнення та погашення довгострокових зобов'язань.
14. Охарактеризуйте типові помилки, які входять до класифікатора порушень при здійсненні аудиту зобов'язань.
15. Сформууйте робочі документи аудитора для відображення результатів перевірки достовірності обліку зобов'язань.
16. Визначте порядок вироблення висновків аудитора для формування підсумкової документації за результатами аудиту зобов'язань.

ТЕСТИ

1. До основних джерел інформації для проведення аудиту зобов'язань відносять:
  - а) договори про постачання товарно-матеріальних цінностей;

- б) рахунки-фактури;
- в) платіжні документи;
- г) журнал 3;
- д) усі наведені відповіді правильні.

2. Під час здійснення перевірки правильності бухгалтерських записів щодо виникнення зобов'язань аудитор залучає до перевірки такі реєстри обліку:

- а) Журнал 1, відомості 1.1;
- б) Журнал 3, відомості 3.1-3.2;
- в) Журнал 3, відомості 3.3-3.6;
- г) Журнал 4, відомості 4.1-4.2-3;
- д) усі наведені відповіді правильні.

3. Під час проведення внутрішнього аудиту розрахунків з постачальниками одночасно необхідно встановити повноту оприбуткування товарно-матеріальних цінностей. Для цього здійснюють такі аудиторські процедури:

- а) звіряють платіжні документи з договорами на постачання ТМЦ;
- б) проводять інвентаризацію розрахунків;
- в) зіставляють дані про оприбуткування ТМЦ з показниками карток складського обліку;
- г) встановлюють правильність розрахунку сум у платіжних документах;
- д) усі наведені відповіді правильні.

4. Під час здійснення перевірки реальності кредиторської заборгованості аудитору необхідно:

- а) впевнитись в тому, що заборгованість контрагентів обліковується на рахунках обліку в реальних значеннях;
- б) виявити чи проводяться розрахунки коштами, векселями, чи застосовуються бартерні операції;
- в) перевірити розрахунки за векселями виданими і розрахунків за комерційним кредитами;
- г) переконатися, що весь масив первинної облікової документації має юридичну силу;
- д) детально проглянути раніше відібрані ним документи для перевірки.

5. Під час перевірки повноти і точності відображення зобов'язань в облікових регістрах, аудитору особливу увагу потрібно:

- а) вивчити записи Головної книги;
- б) дослідити відповідність інформації платіжних документів та виписок банку;
- в) зіставити дані первинних документів на оприбуткування ТМЦ з договорами про постачання;
- г) вивчити наявність рахунків-фактур від постачальників за журналом реєстрації рахунків-фактур;
- д) усі наведені відповіді правильні.

6. Під час проведення внутрішнього аудиту кредитних операцій аудитор звертає увагу на такі типові порушення:

- а) оформлення кредитних операцій за фіктивними документами;
- б) використання кредитних коштів не за цільовим призначенням;
- в) несвоєчасна сплата відсотків за кредит;
- г) неправильне відображення кредитних сум в обліку;
- д) усі наведені відповіді правильні.

7. З якою метою аудитор зіставляє дані регістру обліку розрахунків з постачальниками з даними обліку касових операцій та операцій на рахунках у банках?

- а) для перевірки законності розрахунків;
- б) для перевірки санкціонування операцій;
- в) для перевірки повноти обліку кредиторської заборгованості;
- г) для перевірки своєчасності і повноти оплати рахунків постачальників;
- д) правильна відповідь відсутня.

8. Сукупність яких документів забезпечить найбільшу впевненість аудитора під час перевірки повноти погашення зобов'язань перед постачальниками?

- а) вибірка за документами на оплату, яку звірено з документами на оприбуткування запасів;
- б) вибірка документів на оприбуткування запасів, яку звірено з рахунками-фактурами на купівлю;
- в) вибірка документів на оприбуткування запасів, яку звірено з договорами про постачання;

- г) вибірка документів на оприбуткування запасів, яку звірено із замовленням;
- д) правильна відповідь відсутня.

9. Здійснюючи перевірку розрахунків з оплати праці, аудитор потрібно проконтролювати правильність документального оформлення своєчасно не виданої заробітної плати:

- а) складають реєстр депонованих сум;
- б) за платіжним дорученням перераховують до бюджету;
- в) на підставі бухгалтерської довідки відносять на фінансові результати;
- г) на підставі бухгалтерської довідки відносять на витрати виробництва;
- д) правильна відповідь відсутня.

10. Під час здійснення аудиту зобов'язань аудитор може розглядати як шахрайство такі факти:

- а) помилки у розрахунково-платіжній відомості;
- б) порушення нумерації платіжних доручень;
- в) несвоєчасне пред'явлення претензій постачальнику;
- г) введення зайвих осіб у розрахунково-платіжні відомість;
- д) правильна відповідь відсутня.

Виробнича ситуація 1.

Під час аудиторської перевірки встановлено, що у звітному періоді ПАТ «Фенікс» придбало цеглу для будівництва господарських приміщень власними силами на суму 48600 грн., в т.ч. ПДВ 8100 грн. Відповідно до умов договору у розрахунок підприємство видало простий вексель, номінальною вартістю 40500 грн.

Господарські операції відображено в обліку такими бухгалтерськими записами:

Дт 205 Кт 631 48600

Дт 631 Кт 641 8100

Дт 631 Кт 621 40500

Здійснити аудиторську оцінку стану обліку розрахунків з постачальниками на підприємстві.

Виробнича ситуація 2.

Шляхом проведення вибіркової перевірки розрахунково-платіжної відомості аудитор встановив, що у липні поточного року старшому технологу Аносовій М.Д., яка має на утриманні двох дітей до 18 років, з посадовим окладом 30000 грн. нарахована заробітна плата за 19 відпрацьованих робочих днів, за решту днів нарахована допомога у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю – 3900 грн. Утримання склали: єдиний соціальний внесок – 1030,25 грн., ПДФО – 2420,70 грн. До виплати визначена сума – 25220,31 грн.

Господарські операції відображено в обліку такими бухгалтерськими записами:

Дт 92 Кт 661 28680,26

Дт 661 Кт 651 1030,25

Дт 661 Кт 641 2420,70

Дт 661 Кт 301 25220,31

Здійснити аудиторську оцінку організації облікового процесу розрахунків з працівниками на підприємстві.

ТЕМА 10. АУДИТ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Питання для обговорення:

1. Завдання та джерела інформації аудиту фінансових результатів.
2. Організація аудиту формування фінансових результатів.
3. Методика аудиту витрат на виробництво.
4. Методика аудиту витрат діяльності.
5. Методика аудиту доходів.
6. Методика аудиту фінансових результатів.

Реферативні виступи

- Особливості організації аудиту доходів та витрат за видами діяльності підприємства
- Внутрішній аудит формування собівартості продукції
- Особливості внутрішнього аудиту ефективності використання ресурсів підприємства

Експрес-опитування

1. Визначте завдання та джерела інформації аудиту доходів, витрат та фінансових результатів.
2. Розкрийте зміст програми аудиту фінансових результатів.
3. Охарактеризуйте порядок тестування системи внутрішнього контролю доходів, витрат та фінансових результатів.
4. Визначте види робіт і процедури аудиту фінансових результатів.
5. Висвітліть порядок дослідження процесу формування прямих витрат.
6. Розкрийте порядок аудиторського дослідження процесу розподілу загальновиробничих витрат.
7. Охарактеризуйте особливості перевірки незавершеного виробництва. Як впливають організаційно-технологічні особливості на процес виявлення залишків незавершеного виробництва?
8. Як перевірити правильність обліку зворотних відходів та браку у виробництві?
9. Розкрийте порядок перевірки відповідності залишків незавершеного виробництва у регістрах синтетичного та аналітичного обліку.
10. Охарактеризуйте особливості внутрішнього аудиту собівартості продукції.
11. Розкрийте порядок застосування аудиторських процедур при перевірці витрат та доходів діяльності.
12. Висвітліть порядок здійснення аудиту реалізації продукції. Як перевірити відповідність інформації про відвантажену продукцію за даними складського обліку та документами на реалізацію?
13. Визначте порядок перевірки процесу формування фінансового результату від реалізації продукції.
14. Розкрийте особливості аудиту фінансових результатів за видами діяльності.
15. Охарактеризуйте типові помилки, які входять до класифікатора порушень при здійсненні аудиту доходів, витрат та фінансових результатів.

16. Сформууйте робочі документи аудитора для відображення результатів перевірки достовірності обліку доходів, витрат та фінансових результатів.
17. Визначте порядок вироблення висновків аудитора для формування підсумкової документації за результатами аудиту фінансових результатів.

ТЕСТИ

1. Які джерела інформації аудитор залучає під час перевірки операцій, що стосуються реалізації продукції?
  - а) товарно-транспортні накладні;
  - б) розрахунково-платіжні відомості;
  - в) звіти касира;
  - г) інвентаризаційні описи;
  - д) матеріальні звіти.

2. Під час перевірки своєчасності обліку доходів від реалізації продукції, аудитору необхідно:
  - а) підрахувати підсумок сум рахунків-фактур за відвантаженні товари, виконані роботи та надані послуги;
  - б) порівняти дати, що зазначені в товарно-транспортних накладних, із датами відповідних рахунків-фактур;
  - в) перевірити правильні нумерації товарно-транспортних накладних;
  - г) вибірково порівняти записи у журналі 6 з даними первинних документів;
  - д) проаналізувати платежі отримані від покупців в погашення дебіторської заборгованості.

3. Під час здійснення перевірки правильності бухгалтерських записів щодо виникнення доходів підприємства аудитор залучає до перевірки такі реєстри обліку:
  - а) Журнал 1, відомості 1.1;
  - б) Журнал 3, відомості 3.3-3.6;
  - в) Журнал 4, відомості 4.1-4.2-3;
  - г) Журнал 6;
  - д) усі наведені відповіді правильні.

4. До типових порушень під час аудиту формування витрат виробництва відносять:

- а) необґрунтоване списання браку у виробництві;
- б) неналежне оформлення виникнення матеріальних витрат;
- в) неправильний розрахунок суми зворотних відходів;
- г) помилки у визначенні обсягів незавершеного виробництва;
- д) усі наведені відповіді правильні.

5. В яких випадках використовують лабораторний аналіз в аудиті?

- а) у разі необхідності встановлення фактичної наявності майна на підприємстві;
- б) у разі необхідності виявлення фактичних витрат сировини та матеріалів;
- в) у разі необхідності контролю якості сировини;
- г) у разі необхідності виявлення якості готової продукції;
- д) правильна відповідь відсутня.

6. Аудитор виконує тести на предмет виявлення реалізації продукції у кредит, які мали місце в кінці минулого року, але не були відображені до початку наступного року. Ці тести надають впевненості щодо тверджень керівництва про:

- а) подання і розкриття інформації щодо доходів від реалізації;
- б) прав та обов'язків бухгалтера з обліку доходів;
- в) існування доходів від реалізації;
- г) повноту документування наслідків реалізації;
- д) правильна відповідь відсутня.

7. Аудитор здійснює вибірку документів на відвантаження готової продукції з метою визначення, чи були складені рахунки-фактури. Цей тест виконується з метою досягнення:

- а) правильності складання документів;
- б) оцінки доходів підприємства;
- в) повноти документування виникнення доходів;
- г) достовірності операції;
- д) правильна відповідь відсутня.

8. Під час перевірки повноти оприбуткування виручки від реалізації готової продукції аудитор повинен упевнитися в наступному:

- а) постачальникам не були сплачені кошти;
- б) було правильно створено резерв сумнівних боргів;
- в) у документах на відвантаження наявні всі облікові записи та виписано податкову накладну;
- г) правильно обчислено природній убуток;
- д) правильна відповідь відсутня.

9. Виконання однією особою отримання виручки від реалізації та виписки прибуткових касових ордерів є доказом:

- а) низького рівня внутрішнього контролю на підприємстві;
- б) виконання працівниками несумісних функцій;
- в) можливості розкрадання коштів з каси підприємства;
- г) ефективної організації касових операцій;
- д) правильна відповідь відсутня.

10. Який з наведених типів аудиторських доказів є найбільш достовірним для підтвердження повноти відображення виручки від реалізації?

- а) письмове підтвердження залишків на рахунках дебіторської заборгованості, отримане безпосередньо аудитором від замовника;
- б) усне представлення керівництва щодо обсягів доходів;
- в) копії звітів касирів;
- г) процедури аналітичного огляду.

Виробнича ситуація.

Під час аудиторської перевірки доходів та витрат основної діяльності ПАТ «Чернігівська фабрика тканин» аудитор отримав такі докази. Відповідно до укладеного договору з ТОВ «Розмай» у звітному періоді досліджуване підприємство відвантажило 5 рулонів шовку за ціною 14400 грн. та 8 рулонів габардину за ціною 9600 грн. Собівартість реалізованого рулону шовку 8600 грн., а габардину – 6200 грн. Відповідно до договору після отримання продукції ТОВ «Розмай» повністю перерахувало кошти.

В обліку здійснено такі бухгалтерські записи:

Дт 361 Кт 701 124000

Дт 701 Кт 641 24800

Дт 701 Кт 79 124000

Дт 311 Кт 361 124000

Дт 79 Кт 26 92600

Здійснити аудиторську оцінку організації облікового процесу доходів та витрат на підприємстві.

**СПИСОК ОСНОВНОЇ ТА ДОДАТКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ»**

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аренс А., Лоббек Дж. Аудит: Пер. с англ. / Под ред. Я.В.Соколова. – М.: Финансы и статистика, 1995. – 560 с.
2. Аудит: навчальний посібник / А.О. Баранова, Т.А. Наумова, А.І. Кашперська. – Х.: ХДУХТ, 2017. – 246 с.
3. Аудит: навчальний посібник / Н.І.Гордієнко, О.В. Харламова, Ю.І. Мізік, О.О. Конопліна. – Х.: ХНУМТ, 2017. – 319 с.
4. Аудит: навчальний посібник / Г.М.Колісник, В.Є. Слюсаренко. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2015. – 296 с.
5. Аудит: навчающий курс / В.В. Фесенко. – Днепропетровск: Акцент ПП, 2017. – 344 с.
6. Аудит: підручник / М.О. Никонович, К.О. Редько; за ред. Є.В. Мниха. – К: КНТЕУ, 2014. – 748 с.
7. Аудит: підручник / Г.М. Давидов [та ін.]; За ред.: Г.М. Давидова, М.В. Кужельного. – К.: Знання, 2009. – 495 с.
8. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. Грушко В.І./ Браул О.М., Шепелюк В.Н., Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П, Братул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. – К.: Видавництво Ліра-К, 2019. – 324 с.
9. Бралатан В.П., Гуцаленко Л.В., Здирко Н.Г. Професійна етика: Навч. посіб. – К: Центр учбової літератури, 2011. – 252 с.
10. Бутинець Ф.Ф. Аудит: Підручник. – Житомир: ПП “Рута”, 2005. – 512 с.
11. Ватуля І.Д., Канцедал Н.А., Пономаренко О.Г. Аудит: Практикум: Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2007. – 304 с.
12. Загородній А.Г. та ін. Аудит: теорія і практика: Навч. посіб. – Л.: НУ “Львівська політехніка”, 2003. – 364 с.
13. Немченко В.В. Аудит: Підручник – К.: ЦУЛ, 2012. – 528 с.
14. Огійчук М.Ф., Рагуліна І.І., Новіков І.Т. Аудит: Навч. посібник. Вид. 4-те, перероб. і допов. – К.: Алерта. – 2020. – 852 с.
15. Плаксієнко В. Я. Облік, оподаткування та аудит: навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.] / В.Я. Плаксієнко, Ю.А. Вергіа,

- В.А. Кулик, Є.А. Карпенко. – К.: Центр учбової літератури. – 2019. – 509 с.
16. Пшенична А.Ж. Аудит: Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2008. – 320 с.
  17. Рудницький В.С. Внутрішній аудит: методологія, організація. – Тернопіль: Економічна думка, 2000. – 105 с.
  18. Рядська В.В., Петраков Я.В. Аудит: Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2008. – 416 с.
  19. Рядська В.В., Петраков Я.В. Аудит: Практикум. – К.: ЦУЛ, 2009. – 464 с.
  20. Утенкова К.О. Аудит: Навчальний посібник. – К.: Алерта, 2011. – 408 с.
  21. Усач Б.Ф., Душко З.О., Колос М.М. Організація і методика аудиту: Підручник. – К.: Знання, 2006. – 295 с.
  22. Шеремет А.Д., Суйц В.П. Аудит: Учебник. – М.: Инфра-М, 2015. – 352 с.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Бутинець Ф.Ф., Малюга Н.М., Петренко Н.І. Аудит: стан і тенденції розвитку в Україні та світі: Монографія. – Житомир: ЖДТУ, 2003. – 564 с.
2. Костирко Р.А. Удосконалення аудиту фінансової звітності акціонерних товариств: Монографія. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2003. – 206 с.
3. Петрик О.А. Аудит: методологія і організація: Монографія. – К., 2003. – 2003. – 260 с.
4. Радченко К.Г. Аудит стратегічних управлінських рішень, прогнозів та проектів: Монографія. – Л.: ЛКА, 2001. – 402 с.
5. Рудницький В.С., Лазаришина І.Д., Шеремета Г.М., Хомедюк В.О. Внутрішній аудит: Монографія. – Рівне: УДУВГП, 2003. – 163 с.

НОРМАТИВНА БАЗА

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг : видання 2016-2017 року [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://mof.gov.ua/uk/mizhнародni-standarti->

[auditu?fbclid=IwAR3PCFlqK2h2JWyybx2-JJ9vO4QSapwhA_FghfUYeBhHzZDfoDiXZn5NzKI](https://zakon.rada.gov.ua/auditu?fbclid=IwAR3PCFlqK2h2JWyybx2-JJ9vO4QSapwhA_FghfUYeBhHzZDfoDiXZn5NzKI)

2. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. №2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
3. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1-34 [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://vobu.ua/ukr/documents/accounting/item/natsionalni-polozhennya-standarti-bukhgalterskogo-obliku?app_id=24
4. Порядок ведення реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності: Наказ Міністерства Фінансів України від 19.09.2018 р. №766 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1107-18/sp:max100#Text>
5. Порядок проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг: Наказ Міністерства Фінансів України від 29.08.2019 р. №362 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1026-19#Text>
6. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність в Україні: Закон України від 21.12.2017 р. № 2258–VIII) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. №996–XIV (зі змінами) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
8. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 р. №2464-VI [Електроннийресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text>

ЗМІСТ

ЗМ 1. Організація і методика аудиту фінансової звітності

Тема 1. Аудит Балансу	3
Тема 2. Аудит Звіту про фінансові результати.....	8
Тема 3. Аудит Звіту про рух грошових коштів	14
Тема 4. Аудит Звіту про власний капітал	19

ЗМ 2. Організація і методика аудиту господарської діяльності підприємства

Тема 5. Аудит власного капіталу та забезпечень	24
Тема 6. Аудит необоротних активів	29
Тема 7. Аудит запасів	34
Тема 8. Аудит грошових коштів та дебіторської заборгованості ..	39
Тема 9. Аудит зобов'язань	45
Тема 10. Аудит витрат, доходів та фінансових результатів.....	50
Список рекомендованої літератури	56

Навчально-методичне видання
ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АУДИТУ
Практикум

Укладач *Никифорак Ірина Іванівна*

Відповідальний за випуск

Ковальчук Т.М.

Літературний редактор

Лукул О. В.

Підписано до друку 22.10.2020. Папір офсетний. Формат 60x84/16.

Ум. друк. арк. 3,48. Зам. № 76. Тираж 100 прим.

Виготівник: Яворський С. Н.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ЧЦ №18 від 17.03.2009 р.
58000, м. Чернівці, вул. І. Франка, 20, оф.18, тел. 099 73 22 544